

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ ЗА ШКІЛЬНИМ КУРСОМ «ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА»

1.1. Мета і завдання педагогічної практики за шкільним курсом «Художня культура»

Мета педагогічної практики за шкільним курсом «Художня культура» – формування професійних вмінь вчителя художньої культури середньої загальноосвітньої школи, набуття навичок організації класної та позакласної художньо-естетичної роботи на достатньому і високому рівні, реалізація теоретичних знань в конкретно-предметній діяльності, розвиток художньої свідомості й професійної компетентності, формування вмінь урахування вікових та індивідуальних особливостей школярів.

Завдання педагогічної практики з художньої культури:

- формування професійної компетентності майбутнього вчителя художньої культури;
- оволодіння методикою викладання художньої культури в загальноосвітній школі;
- систематизація знань, умінь, отриманих у ВНЗ;
- формування вмінь та навичок використання ефективних методів і прийомів художньо-естетичного виховання учнів у практичній педагогічній діяльності;
- опора на новітні художньо-педагогічні технології;
- набуття навичок художньої самоосвіти;
- формування вмінь узагальнювати і аналізувати педагогічний досвід вчителів художньої культури з метою власного професійного самовдосконалення;
- формування досвіду проведення уроків різних типів;
- формування досвіду організації художньо-просвітницької позакласної діяльності;
- розвиток вмінь ефективно використовувати наочність, самостійно виготовляти наочні посібники до уроків художньої культури;

- розвиток вмінь інтегрувати знання з різних видів мистецтв і шкільних дисциплін гуманітарної спрямованості;
- розвиток вмінь встановлювати позитивний психологічний контакт з учнями, діалогове спілкування, створювати піднесену емоційну атмосферу на уроці;
- розвиток самостійності, критичного ставлення до власної педагогічної роботи;
- виховання самоорганізованості, відповідальності;
- проведення науково-дослідної роботи в галузі художньої культури з метою накопичення матеріалу до виконання кваліфікаційних і дипломних робіт.

Завдання педагогічної практики конкретизують спрямованість формування комплексу **професійних вмінь**, які диференціюються на загальнопедагогічні та спеціальні:

загальнопедагогічні вміння:

- визначати конкретні навчально-виховні завдання, виходячи із загальної мети виховання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів і соціально-психологічних особливостей колективу;
- здійснювати поточне й перспективне планування педагогічної діяльності (навчальної й позакласної роботи з предмета, колективної діяльності школярів тощо);
- використовувати різноманітні форми й методи організації навчально-пізнавальної, суспільної, творчої, ігрової діяльності учнів;
- здійснювати педагогічне керівництво колективом учнів;
- здійснювати взаємодію з учнями, вчителями, класними керівниками, вихователями, батьками, співробітниками школи на засадах толерантності та діалогового спілкування;
- спостерігати й аналізувати навчально-виховну роботу, корегувати її;

спеціальні вміння:

- обґрунтовано відбирати й використовувати різноманітні форми, ефективні методи й прийоми художньо-естетичного навчання та виховання учнів у практичній педагогічній діяльності;
- впроваджувати у навчальний процес інноваційні художньо-педагогічні технології (інтегративні, інтерактивні, евристичні, ігрові тощо);
- керуватися набутими художніми знаннями, використовувати отриманий досвід у практичній педагогічній діяльності згідно з універсальними загальнолюдськими естетичними цінностями та власними духовно-світоглядними позиціями;

- впливати на емоційну сферу школярів засобами мистецтва, створювати на уроці атмосферу святковості, гармонії й доброзичливості, яка сприяла б передачі аuri художніх творів;
- аналізувати та інтерпретувати художні твори, висловлювати особистісне ставлення до них, аргументуючи свої думки та оцінки;
- стимулювати розвиток художньо-образного мислення школярів;
- використовувати взаємодію мистецтв у навчально-виховному процесі;
- виготовляти та використовувати наочні приладдя, застосовувати технічні засоби навчання на уроках.

1.2. Зміст і форми педагогічної практики

Зміст і форми педагогічної практики за шкільним курсом «Художня культура» ґрунтуються на концепції загальної мистецької освіти, відповідно до закону України «Про освіту» і Національної доктрини розвитку освіти в Україні. Вони визначаються структурою діяльності вчителя в загальноосвітній школі. **Компонентами** цієї структури виступають:

- планування роботи на уроці;
- організація навчальної діяльності учнів;
- стимулювання навчальної діяльності учнів;
- контроль за виконанням навчальних дій;
- аналіз результатів навчальної діяльності школярів;
- організація виховної роботи з учнями.

У **зміст педагогічної практики** за шкільним курсом «Художня культура» включаються:

- знайомство з педагогічним колективом школи та шкільними колективами старшокласників;
- вивчення методичного забезпечення кабінету художньої культури;
- ознайомлення з планами окремих уроків вчителя і системою уроків за темою;
- відвідування й аналіз уроків, лекційних, семінарських, факультативних занять і позакласних заходів учителів;
- самостійне проведення студентами уроків і факультативних занять із застосуванням різних методів і прийомів навчання;
- участь у колективному обговоренні й аналізі проведених практикантами уроків;
- систематичне проведення позакласної роботи з художньої культури (занять гуртка, екскурсій, олімпіад, вечорів, конференцій, бесід тощо).

Теоретичними положеннями проведення уроків художньої культури виступають:

- світоглядна спрямованість змісту навчального матеріалу;
- єдність дидактичної, розвивальної і виховної цілей уроку;
- відповідність типу і структури уроку, методів і прийомів навчання цілям, змісту уроку, особливостям учнів і класного колективу;
- опора на концепцію навчання як двоєдиний процес діалогічної взаємодії вчителя й учнів;
- реалізація основних етапів засвоєння знань учнями на основі розуміння особливостей їх сприйняття;
- педагогічне керівництво процесом осмислювання, закріплення й практичного застосування знань учнями;
- дидактична цінність проблемного навчання і умов створення проблемної ситуації на уроці;
- сполучення фронтальної, групової й індивідуальної роботи учнів на різних етапах уроку;
- дотримання принципів навчання і виховання на уроках.

Основними **принципами** організації педагогічної практики за шкільним курсом «Художня культура» є:

- відповідність її змісту й організації сучасним вимогам та новітнім тенденціям педагогіки мистецтва;
- зв'язок з вивченням теоретичних курсів «Художня культура», «Методика викладання художньої культури», «Культурологічні засади підготовки майбутнього вчителя», «Проблеми психології художньо-педагогічної діяльності»;
- єдність науково-теоретичної обґрунтованості практики й реальності навчально-виховної діяльності школи;
- комплексний характер практики, що передбачає інтеграцію суспільних, психолого-педагогічних і спеціальних дисциплін («Мова і література», «Історія», «Суспільствознавство», «Математика», «Природознавство», «Народознавство», «Образотворче мистецтво», «Музика»), сполучення різних видів діяльності студентів у школі;
- сполучення педагогічного керування й студентського самоврядування в керівництві педагогічною практикою;
- диференціація й індивідуалізація змісту та організації педагогічної практики з урахуванням специфіки факультету, особливостей студентів, конкретних умов роботи університету і школи;
- взаємодія основних компонентів соціального досвіду – художньо-естетичних знань, світоглядних уявлень, емоційно-ціннісного ставлення, художніх умінь, творчості.

Основними **методами** організації навчально-виховного процесу за шкільним курсом «Художня культура» виступають: